



ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ



«Εγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1, 10)

Περίοδος Δ΄ - Ἔτος ΚΑ΄ Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1098	Τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ 24 Αὐγούστου 2013	Συντάκτης † ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
--	--	---

Τὸ μαρτυρικὸ τέλος τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ

«Διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχὴν» (Ψαλμ. 65, 12)

ΣΗΜΕΡΑ, ἀγαπητοί μου, ἀνέτειλε ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ. Πόσο θὰ θέλαμε τὴν ἡμέρα αὐτὴ νὰ βρεθοῦμε στὰ μέρη ποὺ μαρτύρησε ὁ ἅγιος καὶ νὰ τελέσουμε θεῖα λειτουργία! Ἄλλ' ἐὰν σωματικῶς δὲν μπορούμε, ἄς μεταβοῦμε ἐκεῖ μὲ τὴ φαντασία. Διασχίζουμε λοιπὸν τοὺς αἰῶνας καὶ φθάνουμε στὴ **Βόρειο Ἡπειρο** τὸ ἔτος **1779**. Τί ἐπικρατοῦσε τότε; Ἦταν ἐποχὴ ποὺ ἡ πατρίδα μας καὶ ὅλα τὰ Βαλκάνια στέναζαν κάτω ἀπὸ τὴν ἐξουσία τῶν ὀργάνων τοῦ Μωάμεθ. Σκότος βασιλευε.

Ἄλλ' αἴφνης στὸν οὐρανὸ παρουσιάστηκε ἄστρο φωτεινὸ· καὶ τὸ ἄστρο αὐτὸ ἦταν ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός. Νὰ μιλήσω γι' αὐτόν; Αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτὸ μου ἀνάξιο καὶ νὰ φιλήσω τὰ πόδια τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἔθναποστόλου καὶ ἰσαποστόλου. Τοῦτο μόνον λέγω· ὅτι **ἐπόνεσε τὸ γένος**.

Σὰ νὰ τὸν βλέπω... Καλόγερος, ξερακιανὸς ἀπὸ τὶς νηστεῖες, κρατᾷ τὸ κομποσχοίνι, κοντὸς στὸ ἀνάστημα ἀλλὰ γίγας στὸ πνεῦμα. Κινεῖται ὄχι μὲ αὐτοκίνητο, ἀλλὰ μὲ τὰ πόδια, σὰν τὸ Χριστὸ καὶ τὸν ἀπόστολο Παῦλο. Πηγαίνει ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριό, ἀπὸ βουνὸ σὲ βουνό, ἀπὸ λαγκαδιὰ σὲ λαγκαδιὰ. Περιοδεύει τὰ μέρη τῆς Μακεδονίας, τῆς Ἡπείρου, τῶν Βαλκανίων, παίζει τὴ ζωὴ του κορῶνα - γράμματα. Στήνει ἕνα σταυρὸ, ἀνεβαίνει σ' ἕνα σκαμνί, καὶ κάτω ἀπὸ τὴ σκιά τοῦ σταυροῦ κηρύττει. Ἡ ὑπαιθρος γίνεται ναός, ἐκκλησία.

Καὶ **οἱ ἀκροαταὶ του**; Μαζεύονταν ἀπὸ τὰ χωριά κατὰ χιλιάδες, ἄντρες - γυναῖκες, μικροὶ - μεγάλοι. Κι ὅπως τὸ παιδί ποὺ βυζαίνει δὲν ξεκολλάει τὰ χεῖλη ἀπὸ τὸ μαστὸ τῆς μάνας του, ἔτσι κ' ἐκεῖνοι κρέμονταν ἀπὸ τὰ χεῖλη του καὶ σὰ σφουγγάρια ρουφούσαν τὰ λόγια του· δὲ χόρταιναν ν' ἀκούουν.

Τί ἐκήρυττε; Λόγια γεμᾶτα Πνεῦμα ἅγιο.

Μὲ τὴ θεοκίνητη γλῶσσα τοῦ παρηγοροῦσε τοὺς σκλαβωμένους ραγιᾶδες. Ἔδινε φτερὰ καὶ δύναμι στὸ βασανισμένο λαό. Ὅπως ὁ Χριστὸς ὅταν οἱ μαθηταὶ μέσα στὸ πλοῖο κινδύνευαν νὰ καταποντισθοῦν ἀπὸ τὰ ἄγρια κύματα τοὺς φώναξε *«Θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε»* (Ματθ. 14,27), ἔτσι τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ποὺ τὸ πλοιάριο τῆς πατρίδος ἐκλυδωνίζετο, ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ἔδωσε **παρηγοριὰ καὶ θάρρος**. Κουράγιο, ἀδέρφια, ἔλεγε, «ἔρχεται τὸ ποθούμενο!». Προφήτευσε τὴν ἐλευθερία τῆς πατρίδος καὶ εὐλόγησε τὰ βουνά. Ἔσεῖς, βουνά, θὰ σώσετε ψυχές... Καὶ ὄντως· τὰ ἐγγόνια καὶ δισέγγονα ἐκείνης τῆς γενεᾶς, ὁ Δαβάκης μὲ τοὺς στρατιῶτες του, πάνω στὴν Πίνδο ἀνεχαίτισαν τὶς ὀρδὲς τοῦ Μουσολίνι καὶ ἐξεπλήρωσαν τὴν προφητεία τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ.

Τὰ λόγια καὶ ἡ **ἀνάμνησί του σώζεται** ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεά. Στὰ Γιάννενα ἕνας ξένος δημοσιογράφος ἐπισκέφθηκε τὸ γηροκομεῖο καὶ ρώτησε ἕνα γεροντάκι· —Πόσο χρονῶν εἶσαι; —Ἐκατό. —Ποιὰ εἶνε ἡ πιὸ σπουδαία ἡμέρα τῆς ζωῆς σου; Καὶ τὸ γεροντάκι τί θυμήθηκε, τὴν ἡμέρα τῶν ἀρραβόνων ἢ τοῦ γάμου του; Καμμία ἀπ' αὐτές. Ἐκανε καὶ τὸν ξένο νὰ κλάψη. —Ἡ πιὸ σπουδαία ἡμέρα τῆς ζωῆς μου, εἶπε, ἦταν ὅταν, μικρὸ παιδί ὀχτῶ χρονῶν, πέρασε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς, τὸν ἄκουσα, τὸν πλησίασα καὶ φίλησα τὸ χέρι του... Αὐτὴ ἦταν ἡ φυλὴ μας, ἀγαπητοί μου!

65 χρόνια ἔζησε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς. Καὶ πλησίαζε πλέον ὁ Αὐγουστος τοῦ 1779· ἔφτανε τὸ τέλος, ἡ ὥρα τοῦ μαρτυρίου του.

Πῶς ἔφθασε ἡ ὥρα αὐτή; Ποιὰ ἡ αἰτία τοῦ μαρτυρίου του; **Οἱ Ἑβραῖοι**. Ὁ ἴδιος ἔγραφε στὸν ἀδελφὸ του, ποὺ ἦτανε σχολάρχης στὴ Νάξο· «Ἀδελφέ, περιοδεύω καὶ οἱ Χριστιανοὶ μὲ δέχονται. Θαύματα γίνονται. Ἄλλὰ ἔχω καὶ

ἐχθρούς. Δέκα χιλιάδες Χριστιανοὶ μὲ ἀγαποῦν, καὶ ἓνας μὲ μισεῖ. Χίλιοι Τοῦρκοι μὲ ἀγαποῦν, καὶ ἓνας ὄχι τόσο. Χιλιάδες Ἑβραῖοι θέλουν τὸ θάνατό μου, καὶ ἓνας ὄχι...». Γιατὶ τὸν μίσησαν οἱ Ἑβραῖοι; Διότι στὰ Γιάννενα αὐτοὶ εἶχαν κατορθώσει νὰ καταργήσουν τὴν ἀργία τῶν Χριστιανῶν καὶ νὰ κάνουν παζάρι τὴν Κυριακὴ· τὴν Κυριακὴ οἱ ἐκκλησίες ἦταν ἀδειανές. Καὶ τί κατώρθωσε μὲ τὸ κήρυγμά του ὁ ἅγιος Κοσμᾶς· κατήγγησε τὸ παζάρι τὴν Κυριακὴ, τὸ ἔκαναν Σάββατο. Ἀντὶ δηλαδὴ νὰ καταργηθῆ ἡ Κυριακὴ καταργήθηκε τὸ Σάββατο. Γι' αὐτὸ εἶχαν μεγάλο μῖσος ἐναντίον του.

Οἱ Ἑβραῖοι τὸν κατήγγειλαν. Καὶ τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῦ Ἰουδα ἔφεραν κ' ἐδῶ τὸ ἀποτέλεσμα. Δωροδόκησαν τὸν πασᾶ, καὶ αὐτός, παρ' ὅλο ὅτι προηγουμένως τὸν ἀγάπησε, διέταξε **νὰ συλληφθῆ**. Ἦταν στὸ Κολικόντασι, ἓνα χωριὸ μικρό, ποὺ τὸ εἶδαν οἱ Ἕλληνες ὅταν προχωροῦσαν τὸ '40 στὴν Ἀλβανία. (Εἶχα λάβει γράμμα ἀπὸ τὸ Κολικόντασι ἐνὸς Ἑλληνοῦ ἀξιωματικοῦ, ποὺ ἔγραφε: Χαίρω καὶ ἀγάλλομαι, γιατί μὲ ἀξίωσε ὁ Θεὸς νὰ ἔρθω ἐδῶ καὶ νὰ προσκυνήσω τὸν τάφο τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ...). Ἐκεῖ λοιπὸν τὸν πιάσανε. Τὸ κατάλαβε, τὸ προαισθάνθηκε. Περίμενε δὲ τὸ θάνατο ὅπως ἡ νύφη περιμένει τὸ γάμο· θάδιζε πρὸς τὸ θάνατο σὰ νὰ πήγαινε σὲ πανηγύρι. Γιατὶ πάντα ἔλεγε: «Χριστέ, ὅπως ἐσὺ ἔχυσες τὸ αἷμα σου γιὰ μένα, ἀξίωσε κ' ἐμένα νὰ χύσω τὸ αἷμα μου γιὰ σένα». Καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωσε αὐτὸ τὸ δῶρο.

Τὸν ἔπιασαν. Τὸν ἔρριξαν στὸ μπουντρούμι. Ὅλη νύχτα κρατοῦσε τὸ κομποσχοίνι του καὶ προσήυχετο. Προτοῦ νὰ βγῆ ὁ ἥλιος, τὸν ἄρπαξαν, τὸν ἔβαλαν πάνω σ' ἓνα ἄλογο καὶ τὸν ὠδήγησαν κοντὰ στὴν ὄχθη τοῦ Ἀῶου ποταμοῦ. Κατάλαβε πλέον, ὅτι ἦρθε ἡ ὥρα. Γονάτισε καὶ προσευχήθηκε καὶ τὰ δάκρυά του πέφτανε στὴ γῆ. Σηκώθηκε καὶ εὐλόγησε τὸν κόσμο σταυροειδῶς· ἐστράφη πρὸς τὴν ἀνατολή, πρὸς τὴ δύσι, πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς νότον· εὐλόγησε τὰ βουνά ὅλα· εὐλόγησε τὴν πατρίδα μας, τὸ μέλλον τῆς πατρίδος μας, καὶ εἶπε τότε τὰ ἱερὰ τοῦτα λόγια: «*Διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχὴν*» (Ψαλμ. 65, 12). Μετὰ κρέμασαν ἓνα σκοινὶ ἀπὸ τὸ δέντρο. Τοῦ εἶπαν νὰ τοῦ δέσουν τὰ χέρια, ἀλλ' αὐτὸς τὰ σταύρωσε μόνος του. Τότε σφίξανε τὸ σκοινὶ καὶ σὲ λίγο **ἡ ψυχὴ του πέταξε στὸν οὐρανό**.

Τὸ κορμί του τὸ ἄρπαξαν οἱ Ἀγαρηνοὶ καὶ τὸ ἔρριξαν στὸν Ἀῶο, καὶ ἔμεινε μέσ' στὸ ποτάμι τρεῖς μέρες. Ὑστερα ἓνας παπᾶς ὀνόμα-

τι Μᾶρκος πῆγε μὲ τὸ μονόξυλο καὶ —ἄς μὴν πιστεύουν οἱ ἄπιστοι· ἐμεῖς πιστεύουμε στὰ θαύματα—τὸν εἶδε ὄρθιο στὰ νερά! Πλησίασε, πῆρε τὸ σῶμα, τὸ μετέφερε στὸ Καλικόντασι, καὶ τὸ ἔθαψαν μὲ κάθε τιμῆ. Ἐκεῖ ἔμεινε καὶ μένει μέχρι σήμερα **τὸ ἱερὸ λείψανο** τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ.

* * *

Αὐτὸς ἦτο ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός. Ἄν εἶχαμε αἴσθημα, ἂν εἶχαμε καρδιά, ἂν εἶχαμε μνήμη τῆς ἱστορίας, **θὰ ἔπρεπε ἡ πατρίδα μας νὰ τὸν τιμᾷ ἰδιαίτερος**. Ἐὰν δὲν ἦταν ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, δὲν θὰ ὑπῆρχε Ἑλλάς· διότι οἱ κλέφτες κ' οἱ ἄρματολοι δικά του παιδιὰ ἦταν, ποὺ τὰ θέρμανε μὲ τὴ φλόγα του. Ἦταν ἓνας πρόδρομος τοῦ Ῥήγα Φεραίου. Μεγάλος ἐμψυχωτῆς καὶ παρηγορητῆς τοῦ λαοῦ. Θὰ ἔπρεπε λοιπὸν σήμερα στὴν Ἀθήνα καὶ τίς ἄλλες πόλεις ποὺ πέρασε νὰ γίνῃ ἐπίσημος δοξολογία παρουσίᾳ τῶν ἀρχόντων καὶ τοῦ λαοῦ. Θὰ ἔπρεπε σήμερα οἱ ραδιοφωνικοὶ σταθμοὶ μας νὰ μεταδίδουν προγράμματα ἀφιερωμένα σ' αὐτόν. Θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχη γυριστῆ ταινία γιὰ τὸ πρόσωπο καὶ τὸ ἔργο του καὶ νὰ προβάλλεται σήμερα παντοῦ καὶ μάλιστα στὰ σχολεῖα. Θὰ ἔπρεπε σήμερα οἱ ἐφημερίδες νὰ γράφουν γι' αὐτόν.

Αὐτὴ ἡ ἀγνοία καὶ ἡ περιφρόνησις δὲν εἶνε καλὸ σημεῖο. **Θὰ σθῆσουμε** ὡς ἔθνος. Τὰ ἔθνη ποὺ ἀποκόπτονται ἀπὸ τίς ρίζες τους σθῆνουν καὶ εἰσέρχονται στὸ μουσεῖο τῶν ἐθνῶν. Ἔτσι ἔσβησε τὸ Βυζαντινὸ κράτος· μόνο ἡ Ἐκκλησία ἔζησε, καὶ αὐτὴ ὕστερα ἀπὸ 400 χρόνια ἀνέστησε τὸ ἔθνος. Ἐὰν δὲν ξυπνήσουμε ἀπὸ τὴν **ἀδιαφορία** μας αὐτῆ, θὰ σθῆσουμε. Θὰ χάσουμε ὄχι μόνο τὴ Βόρειο Ἡπειρο, ὅπου μαρτύρησε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς, ἀλλὰ καὶ μέρος ἀπὸ τὴν ἄλλη Ἑλλάδα. Στὴν Ἀλβανία ἡ προπαγάνδα κατὰ τῆς Ἑλλάδος κυκλοφορεῖ **χάρτες** τῆς Μεγάλης Ἀλβανίας, στὴν ὁποία περιλαμβάνουν καὶ τὴ Φλώρινα παρακαλῶ!

Μιλᾶμε σκληρὰ γλῶσσα. Γι' αὐτὸ τρέμουν τὴ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ προσπαθοῦν νὰ τὴ φιμώσουν. Ἄλλ' ὑπεράνω ὅλων εἶνε ἡ ἀλήθεια· **κ' ἐγὼ πεθαίνω γιὰ τὴν ἀλήθεια!** Δὲν θὰ φιμώσουν τὴ φωνὴ μας. Ἐγὼ ὁ γέρος ἐπίσκοπος ἐπαναλαμβάνω τὴν προφητεία τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ: **Θὰ ἔρθῃ τὸ ποθοῦμενο** καὶ γιὰ τὰ σκλαβωμένα ἀδέρφια μας. Θὰ χτυπήσουν καμπάνες, θὰ στηθῆ πάλι ἡ ἑλληνικὴ σημαία, θὰ ψαλοῦν ὕμνοι καὶ ἐμβατήρια καὶ θὰ δοξάσουμε ὅλοι τὸ Χριστό, διότι ζῆ καὶ βασιλεύει εἰς αἰῶνας αἰῶνων.

† *ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος*